

terne i Randersforslaget, idet jeg havde paapeget, at Lyendet, nemlig naar Husbonden ikke vilde give en Studmaalsbog Paategning, vilde være ude af Stand til at faae Tjeneste. Det ærede Medlem tænkte derved nærmest paa saadanne Tilfælde, hvor Husbonden, efterat Tjenesten er udløbet, negtede at give Paategning, men ikke paa det Tilfælde, at Lyendet med Rette forlod sin Tjeneste (Modsigelse). Mulig har det ærede Medlem ogsaa tænkt derpaa; men jeg vil tilføie, at man, dersom en saadan Bestemmelse blev indført, derved indirekte vilde ophæve de Bestemmelser i Lyendeloven, som giver Lyendet Ret til i visse Tilfælde at forlade sin Tjeneste, idet man derved vilde forhindre det i at faae Tjeneste et andet Sted, naar Husbonden negtede det at give Paategningen. Det er en Virkning, som det efter min og Flertallets Mening ikke kan forsvares at frembringe. Det samme ærede Medlem sagde endvidere, at naar Husbonden var vidende om Forholdet, maatte han ogsaa være delagtig i Erstatningsansvaret. Ja, vidende om, at Lyendet har forladt sin Tjeneste imod Husbondens Billie, det kan han let blive, men om, at Lyendet har forladt sin Tjeneste uden Ret dertil, kan han ikke let faae at vide, thi det kan være længe, inden Bevist derved tilveiebringes. Det ærede Medlem henviste desuden til § 20 i Lyendeloven og mindede om, at der i denne Paragraf paalægges Husbonden Erstatningsansvar. Der staar i denne Paragraf, at den Husbond, som hindrer Lyendet i at tiltræde en ny Tjeneste, skal isølge Erstatning baade til Lyendet og til den, til hvem dette har fæstet sig, ligesom der ogsaa kan itjendes ham Bøder; men der er en væsentlig Forskjel mellem Tilfældet i § 20 og det, som er foreslaaet i Randersforslaget, og som er tiltraadt af Mindretallet. Paragraf 20 i Lyendeloven omhandler saadanne Tilfælde, hvori en Tilbageholdelse sker imod Lyendets Billie, og det er et meget vigtigt Moment, som ikke kan lades ude af Betragtning. Det er den forrige Husbond, som benytter det tidligere Afhængighedsforhold, hvori Lyendet har staaet til ham, til at øve en personlig Løng over Lyendet. Jeg antager iøvrigt, at de Foreninger, som have indgivet Andragender om Forandringer i Lyendeloven, gennem den Diskussion, som her har fundet Sted, ville have modtaget det Svar, at hverken Flertallet eller Mindretallet i Udvalget eller den høitærede Minister og vist heller ikke Flertallet i denne Sal kan tiltræde den Opfattelse, at Ulemperne ved Lyendeforholdet skylles Lyendeloven, eller at de i nogen væsentlig Grad kunne ændres ad Lovgivningsveien og at som Følge deraf et Lovforslag, der som Randerslovsforslaget er bygget paa denne Forudsætning, i alt Fald ikke i nogen væsentlig Grad vil kunne danne Grundlaget for en Revision af Lyendeloven. Jeg tror, at dette Svar vilde de Andragende kunne have modtaget gennem denne

Diskussion, og med Hensyn til Sagen selv antager jeg ligeledes, at denne Diskussion vil danne en heldig, Mødvægt imod det noget ensidige Tryk, som vilde have hvilet paa den, hvis den kun var bleven behandlet fra disse Andragenders Standpunkt, efter at de vare gaaede forud, hvis der ikke var fremkommet Noget fra andre Synspunkter. Jeg tror derfor, at den nu stedsundne Diskussion, skjøndt den ikke har givet noget egentligt Bidrag til Drøftelsen af Sagens Enkeltheder, dog vil have bragt Sagen ind i et heldigt Spor. Den gamle Lyendelov, Lyendeloven af 1854, kan glæde sig ved at være fremgaaet af en rolig og uhibet Diskussion, og det skulde være uheldigt, om en Revision af Lyendeloven, forsaavidt en saadan maatte findes fornøden, skulde blive pousseret frem og ikke skulde fremgaa af en lignende rolig Overveelse. — Hvad angaar de andre Andragender, er der med Hensyn til Nr 1 om Skolelærernes Lønning fra det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad) rettet det Spørgsmaal til mig som Dødsfører, om Flertallet ved den Indstillingen tilføiede Bemærkning mener, at det ubetinget vil knytte sin Indstilling til en Omordning af Skolevæsenet i den Land, som er foreslaaet af Flertallet i Folkethingets Udvalg i Sessionen 1872—73. Dertil skal jeg ganske simpelt svare, at Flertallet hverken vil mere eller mindre, end hvad der staar i selve Betænkningen. Der staar, at Udvalget finder en Forandring og Forbedring i Almueskolelærernes Lønningsvilkaar tilraadelig, især naar den kunde ske i Forbindelse med en Omordning af selve Folkeskolevæsenet. Der er ikke udtalt noget Bestemt om det Punkt, som det ærede Medlem spurgte om, og jeg ser mig ikke istand til paa Flertallets Vegne at udtale Andet, end hvad der staar i Betænkningen. Aarsagen til, at Flertallet har gjort denne Tilføielse, er den, at der ikke skulde være Tvivl om, hvorvidt den Meningsforskjel med Hensyn til Omordningen af Almueskolevæsenet, som der hidtil har bestaaet imellem Flertal og Mindretal her i Salen, ogsaa havde afspeilet sig i Udvalget. Det er det Hele, som er sagt, og ikke Andet. Naar flere ærede Talere have beklaget, at der ikke er gjort nogen Indstilling angaaende Andragendet fra Jesper Frandsen, Formand for Greis-Sindbjerg Sogneraad i Veile Amt om Forandring af Landkommunallovens §§ 21 og 25, skal jeg kun bemærke, at det jo har staaet ærede Medlemmer frit for, naar de fandt Anledning dertil, og de savnede en saadan Indstilling, da at stille Forslag derom. Det er imidlertid ikke sket, skjøndt Betænkningen jo har foreligget i nogen Tid, og der saaledes har været fuld Anledning dertil. Forøvrigt antager jeg, at den ærede Indenrigsminister, som det glæder mig at se nu er kommen tilstede, i den Diskussion, som har fundet Sted i Dag om dette Andragende, vil se en Opfordring til at fremskynde Forelæggelsen af et Lovforslag om mellemkommunal Bestat-